

Vastaus Vihreän valtuustoryhmän ja 3 muun valtuutetun aloitteeseen ohjelma koronan aiheuttaman hoito- ja palveluvelan korjaamiseksi / RV

VD/3796/00.02.00.03/2021

RV/PH/S-AP/AH

Vihreä valtuustoryhmä sekä 3 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Kaupunginvaltuuston julkisessa selostustilaisuudessa torstaina 8.4.2021 kaupunginjohtaja kertoi, että kaupunki on käynnistämässä koronan jälkihoitoon tähtäävän ohjelman laatimisen. Myös poliitikot ovat useissa yhteyksissä esittäneet kokonaisvaltaisen strategian laatimista koronarajoitusten aiheuttamien ongelmien korjaamiseksi.

Jo nyt on havaittavissa, että koronarajoitukset ovat lisänneet mm. mielenterveyden ongelmia, haasteita koulunkäynnissä, eri ikäryhmien fyysisen kunnon voimakasta heikentymistä sekä erilaisia sosiaalisia ongelmia.

Me allekirjoittaneet kannatamme lämpimästi kaupunkitasoisen ohjelman laatimista koronapandemiasta aiheutuneiden ongelmien korjaamiseksi. Esitämme ohjelmaan liittyen seuraavaa:

1. Ohjelmassa on kohdennettava määräaikaaisesti kehyksen ylittävää lisärahaa koronan aiheuttaman hoito- ja palveluvelan korjaamiseen.
2. Ohjelman laadinnassa ja toteutuksessa tulee tehdä toimialarajat ylittävää yhteistyötä
3. Ohjelmassa tulee huomioida seuraavat osa-alueet:
 - lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen
 - mielenterveys
 - oppilas- ja opiskelijahuolto
 - etäopetuksen aiheuttamien haittavaikutusten korjaaminen
 - nuorten päihteillä ja väkivallalla oireiluun puuttuminen
 - perheiden tukeminen
 - aikuisten mielenterveyden tukeminen
 - vanhusten fyysisen kunnon vahvistaminen ja yksinäisyyden aiheuttamien ongelmien korjaaminen.”

Kaupunginvaltuusto 12.4.2021 § 29

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Koronapandemia on merkityksellisyydessään erittäin poikkeuksellinen kriisi, joka on vaikuttanut käytännössä jokaiseen kaupunkilaiseen, yritykseen, yhteisöön ja kaupunkiorganisaatioon monin tavoin.

Koronakriisistä toipuminen vie kaupunkilaisilta, yrityksiltä ja muilta toimijoilta sekä kaupunkiorganisaatiolta arvioiden mukaan joitain vuosia.

THL on julkaissut raportin COVID19-epidemian vaikutuksista hyvinvointiin, palvelujärjestelmään ja kansantalouteen. Raportin mukaan epidemialla ja sen pitkittymisellä on ollut laajoja ja merkittäviä seurauksia väestön terveyteen, hyvinvointiin ja elinoloihin, palvelujärjestelmän toimintaan ja palvelujen käyttöön sekä kansantalouteen.

Koronaepidemialla on ollut vaikutuksia lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiin sekä heidän palvelujensa toteutumiseen, joka ilmenee tuen tarpeen ovat kasvuna. Koronaepidemian vaikutukset kansantalouteen ovat syntyneet suurelta osin epidemian hillitsemiseksi tarvittavien rajoitustoimien myötä. Talouden elpyminen riippuu olennaisesti siitä, miten ja millä aikataululla rajoitustoimia kyetään purkamaan.

Väestön hyvinvoinnin näkökulmasta arvioidaan epidemian vaikeutuessa tai pitkittyessä sosiaalisten ongelmien hankaloituvan ja yleistyvän. Vaikeimmat patoutuneet palvelutarpeet näkyvät paitsi sosiaalipalveluissa, myös etuuskien tarpeessa ja terveyspalvelujen tarpeissa vielä jonkin aikaa. Epidemian pitkittyminen tarkoittaisi myös palvelutuotannon pysymistä kuormittuneena - hoidon viivästyminen pahentaisi ja pitkittäisi sairauksia, ja siten entisestään kasvattaisi jo nyt suurta kuormitusta.

Työllisyyden kehitys on ydinkysymys väestön toimeentulon ja hyvinvoinnin kannalta. Epidemiasta toipumisessa on näin erityisesti niissä väestöosissa, joita epidemia ja sen rajoitustoimet ovat koetelleet ankarimmin, kuten nuoret, vähän koulutetut ja ulkomaalaistaustaiset henkilöt. Perusterveydenhuollon kuormittuneisuuden osalta puolestaan on oleellista, milloin voidaan lopettaa erilliset koronaepidemian vastaanotot, mittava näytteiden ottaminen ja tartunnan jäljitykset. Mikäli epidemia pitkittyy, erityisesti vaativampien palvelujen tarve kasvaa.

Hoitovelan purkaminen voi alueesta riippuen kestää jopa vuoden tai pari. Mikäli epidemia pitkittyy maailmalla, tartuntaryppäitä tulee aika ajoin myös Suomeen, minkä vuoksi jonkinlaista valmiustilaa joudutaan ylläpitämään. ([THL, COVID19-epidemian vaikutuksista hyvinvointiin, palvelujärjestelmään ja kansantalouteen, 2021](#))

Vantaan kaupungille laaditaan parasta aikaa kuntalain (410/2015) 37 § mukaista kuntastrategiaa alkavalle valtuustokaudelle. Lain mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Strategiatyössä tehdään kattava selvitystyö nykytilanteesta sisältäen koronapandemian vaikutukset. Kuntastrategiaan perustuen laaditaan vuosittain talousarvio ja taloussuunnitelma, jotka tulevalla suunnitelmakaudella sisältävät myös mahdolliset lisäpanostukset koronakriisistä palautumiseen ja sen aiheuttamien muutosten mahdolliseen vakiinnuttamiseen. Jo nyt tiedetään, että korona on aiheuttanut monenlaista hoito-, hoiva- ja palveluvelkaa.

Kaupunginvaltuustossa 15.6. käsittelyssä ollut talousarviokehys on laadittu kestävänn kasvun ennusteen pohjalta. Koronan aiheuttamasta epävarmasta tilanteesta huolimatta kaupunki jatkaa vastuullista kasvua: palveluita kehitetään ja uusia investointeja tehdään. Veronkorotuksia ei suunnitella. Valtion mahdollinen koronatuki vuodelle 2022 on päättämättä. Kehys vuodelle 2022 on tehty tiedossa olevien valtion päätösten pohjalta ns. teknisenä kehyksenä.

Tuottavuus- ja kasvuohjelman mukaisesti vuoden 2022 kehysten vuosikate on 94 miljoonaa euroa ja tulosenuste -18 miljoonaa euroa. Kehys ei sisällä vielä koronatilanteesta palautumisen suunnitelman panostuksia. Ne tehdään syksyllä lopulliseen talousarvioon, kun tiedetään taloudellinen liikkumavara. Erityisesti koronakriisistä johtuvien lisävelvoitteiden ja -tavoitteiden mukaiset toimenpiteet koostetaan yhteen koronasta toipumisen suunnitelmaan. Suunnitelmassa huomioidaan myös valtion avustukset ja kompensatiot.

Kevään 2021 aikana käynnistettiin laaja-alainen ja kaupunkitasoinen suunnittelu koronakriisistä toipumiseksi ja jälkihoidon varmistamiseksi. Työtä on tehty kaikilla toimialoilla ja suunnitelmaa on käsitelty sekä kaupungin häiriötilannejohtoryhmässä että kaupungin johtoryhmässä. Suunnitelmassa on tarkoitus tehdä konkreettisia nostoja toipumisen ja jälkihoidon varmistamiseksi. Samoin tullaan arvioimaan toimenpiteiden mahdolliset kustannukset.

Tunnistetuista haasteista on tunnistettu seuraavat tavoitteet, joiden saavuttamiseksi laaditaan toimenpidesuunnitelmaa:

- Työllisyyden ja yritysten elpymisen tukeminen
- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja hoitovelan kurominen
- Oppimisvajeen paikkaaminen ja varhaiskasvatuksen tukeminen
- Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen
- Syrjäytymisen ehkäisy ja myönteisen erityiskohtelun toimenpiteet
- Panostukset osallisuutta ja yhteisöllisyyttä lisääviin toimiin sekä harrastuksia ja tapahtumatuotantoa tukevia toimiin.
- Monikielisen viestinnän vahvistaminen ja maahanmuuttajien suomen kielen oppimisen tukeminen
- Etäjohtamisen ja henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen
- Kaupungin organisaation palautuminen ja kehittäminen
- Muut

Aloitteessa on nostettu esille osa-alueita, joita toipumisessa on huomioitava. Mainitut osa-alueet ovat tuttuja ja toimialoillakin tunnistettuja. Erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointi on herättänyt huolta rajoitusten jatkuessa ja aiheesta on järjestetty oma kaupunginjohtajan mediainfokin. Rajoitusten purkamisen järjestystä pohdittaessa on myös koko ajan huomioitu lapset ja nuoret ensin -periaate.

Koronan haitoista toipumisen suunnitelma sekä toimialojen arviot koronan vaikutuksista palvelutarpeisiin esitellään valtuustolle ja tuodaan kaupunginhallitukseen käsiteltäväksi alkusyksyn 2021 aikana.

Kaupunginhallitus 9.8.2021 § 42

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Vihreälle valtuustoryhmälle sekä kolmelle muulle valtuutetulle kaupunkistrategia ja johdon toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että lausunnon viimeinen virke kuuluu seuraavasti:

~~"Suunnitelman keskeisiä nostoja esitellään valtuutetuille alkusyksyn 2021 aikana ja suunnitelma tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Koronan haitoista toipumisen suunnitelma sekä~~

toimialojen arviot koronan vaikutuksista palvelutarpeisiin esitellään valtuustolle ja tuodaan kaupunginhallitukseen käsiteltäväksi alkusyksyn 2021 aikana."

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liite:

- allekirjoitettu Vihreiden valtuustoryhmän ja 3 muun valtuutetun aloite ohjelma koronan aiheuttaman hoito- ja palveluvelan korjaamiseksi

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

kehityspäällikkö Paula Harju, etunimi.sukunimi@vantaa.fi